

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет ветеринарної медицини

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної наукової конференції

«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я-2025»,

присвяченої 105-річчю

створення факультету ветеринарної медицини

18 вересня 2025 р., м. Київ

*Рекомендовано Вченою радою факультету ветеринарної медицини
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол №2 від 16.09. 2025 року)*

**«Єдине здоров'я – 2025»: Міжнародна наукова конференція, м. Київ,
Україна, 18 вересня 2025 року: матеріали конференції. Київ: НУБіП
України. 2025. 281 с.**

У збірнику матеріалів конференції подано результати сучасних наукових досліджень за секціями: гігієна – основа ветеринарної профілактики та безпечності харчових продуктів; актуальні питання незаразної патології тварин; актуальні питання заразної патології тварин; студентська наука.

Розраховано на науково-педагогічних працівників, представників науково-дослідних установ, хімічних лабораторій, науковців, спеціалістів установ та компаній ветеринарного напрямку, аспірантів, студентів.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове. Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори.

Відповідальний за випуск: В.В. Соломон

©НУБіП України, 2025

не досить ефективно; – шляхи подолання розвитку антибіотикорезистентності серед збудників інфекційної патології та ускладнень, які викликані резистентними штамми, що застосовуються натеper, не є достатньо ефективними.

УДК 616.96.579.841 - 636.09

ГНІЙНІ ІНФЕКЦІЇ У ТВАРИН ЯК ДЖЕРЕЛО ЗООНОЗНИХ ПАТОГЕНІВ: ВИКЛИКИ ДЛЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Чемеровська І. О., доктор філософії

Рубленко І. О., доктор ветеринарних наук, професор

Чемеровський В. О., доктор філософії

Рубленко С. В., доктор ветеринарних наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

У ХХІ столітті проблема поширення зоонозних інфекцій та розвитку антибіотикорезистентності мікроорганізмів набула глобального значення, виходячи далеко за межі ветеринарної медицини. За даними ВООЗ понад 60% усіх інфекційних хвороб людини мають зоонозну природу, а понад 70% нових інфекцій походять від тварин. Зростання поширеності мультирезистентних бактерій у тваринництві становить реальну загрозу не лише для здоров'я самих тварин, але й для безпеки харчових продуктів та здоров'я людей, які є кінцевими споживачами цих продуктів.

Важливим викликом для сучасного суспільства є поширення антибіотикорезистентних штамів *Staphylococcus spp.*, *Escherichia coli*, *Klebsiella spp.*, *Pseudomonas aeruginosa* та інших патогенів, які мають здатність передаватися від тварин до людини через харчовий ланцюг або прямий контакт. Це підтверджує актуальність глобальної стратегії ВООЗ із протидії антибіотикорезистентності мікроорганізмів та зумовлює необхідність застосування інтегрованого підходу до контролю інфекцій.

Концепція «Єдиного здоров'я» (One Health) об'єднує ветеринарну медицину, медицину людини та екологію довкілля в єдину систему заходів, спрямованих на запобігання поширенню зоонозних інфекцій і збереження здоров'я всіх біологічних видів. У цьому контексті дослідження спектру зоонозних бактерій, виділених від тварин із гнійними інфекціями, набуває особливого значення. Адже такі патогени часто характеризуються вираженою антибіотикорезистентністю, що ускладнює лікування у ветеринарній практиці, створює ризик формування резервуарів небезпечних мікроорганізмів у тварин та їх подальшої передачі людині.

Актуальність дослідження також визначається потребою у постійному епідеміологічному моніторингу циркуляції зоонозних збудників у господарствах, домашніх тваринах, а також у продуктах тваринного походження. Це важливо для формування національної стратегії

безпеки харчових продуктів, впровадження програм раціонального застосування антимікробних препаратів у тваринництві та забезпечення належного рівня біобезпеки в аграрному секторі України.

Метою роботи було узагальнити дані щодо спектра зоонозних бактерій, виділених від тварин за розвитку гнійних інфекцій, та оцінити їх потенційне епізоотологічне й епідеміологічне значення у контексті концепції «Єдиного здоров'я» з акцентом на поширеність, антибіотикорезистентність і ризики для тваринництва та громадського здоров'я.

Матеріалом дослідження були біологічні проби від собак, котів, великої рогатої худоби та оленів, а також сировина і продукти тваринного походження. Використовували класичні бактеріологічні методи (морфологічні, культуральні, біохімічні тести), поживні середовища (ГМПА, кров'яний ГМПА, МПА, КМПА), АРІ-тест систему та молекулярно-генетичні методи. Антибіотикочутливість мікроорганізмів до антибіотиків вивчали диско-дифузійним методом, для виявлення бета-лактамаз AmpC застосовували ПЛР з праймерами до генів EBC, CIT, FOX та MOX.

У ході дослідження встановлено, що гнійно-запальні процеси є поширеною патологією у різних видів тварин – від дрібних домашніх до великої рогатої худоби та диких популяцій. Основними збудниками виявилися представники умовно-патогенної мікрофлори, зокрема *Staphylococcus spp.*, *Streptococcus spp.*, *Escherichia coli* та *Proteus spp.* При цьому спостерігалися певні відмінності у видовій структурі мікроорганізмів залежно від тварини та локалізації патологічного процесу.

У собак і котів переважали абсцеси, гнійні отити та піометри, які супроводжувалися виділенням як грампозитивних, так і грамнегативних бактерій. У великої рогатої худоби гнійно-запальні ураження найчастіше проявлялися у вигляді післяродових ендометритів, для яких характерною була мікст-інфекція зі значним представництвом *Staphylococcus aureus*, *Enterococcus* та *E. coli*. У диких тварин (зокрема оленів) мікробний спектр гнійних уражень за своїм складом виявився подібним до такого у свійських тварин, що свідчить про можливу циркуляцію збудників між дикими й домашніми популяціями.

Окрему увагу приділено харчовим продуктам та воді, де також було виявлено зоонозні бактерії. Це підтверджує циркуляцію умовно-патогенної та патогенної мікрофлори в харчовому ланцюзі та можливість їхнього потрапляння до людини.

Важливим результатом дослідження стало визначення рівня антибіотикорезистентності виділених ізолятів. Найчастіше резистентність фіксували у *Staphylococcus aureus* та *E. coli* до окремих груп антибіотиків, особливо бета-лактамних та макролідів. Водночас було показано, що певні антибактеріальні засоби залишаються ефективними, однак спектр їхньої активності звужується. Це свідчить про необхідність раціонального

використання антимікробних препаратів у ветеринарній практиці та важливість постійного моніторингу поширення резистентних штамів.

Отримані результати дослідження підтверджують, що гнійно-запальні інфекції у собак, котів, великої рогатої худоби та оленів мають поліетіологічну природу та найчастіше спричиняються умовно-патогенними бактеріями, серед яких провідне місце посідають *Staphylococcus spp.*, *Escherichia coli*, *Streptococcus spp.*, *Proteus spp.* та *Pseudomonas spp.* Спільність спектра збудників у різних видів тварин свідчить про їхню здатність до міжвидової передачі та потенційну небезпеку для людини, що підкреслює актуальність проблеми у межах концепції «Єдиного здоров'я».

Важливим є встановлений факт виявлення патогенних та антибіотикорезистентних мікроорганізмів не лише у хворих тварин, але й у продуктах харчування та сировині тваринного походження. Це створює ризики для здоров'я населення через можливе потрапляння зоонозних бактерій у харчовий ланцюг, а також свідчить про необхідність посиленого ветеринарно-санітарного контролю.

Дослідження антибіотикорезистентності показали, що ряд ізолятів характеризується зниженою чутливістю до найбільш поширених у ветеринарній практиці антибактеріальних препаратів. Це вказує на зростання загрози поширення мультирезистентних штамів, які можуть ускладнювати лікування як у тварин, так і у людей.

Таким чином, результати роботи мають як практичне, так і епідеміологічне значення. Вони підтверджують необхідність інтегрованого підходу до контролю інфекційних хвороб тварин та людини, впровадження системного моніторингу патогенної мікрофлори й антибіотикорезистентності, а також удосконалення профілактичних заходів відповідно до міжнародних вимог і стандартів, рекомендованих ВООЗ та ФАО.

УДК 636.09:614.9:636.7

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ З ЛИЧИНОК ЧОРНОЇ ЛЬВИНКИ (HERMETIA ILLUCENS) ЗА ЛІКУВАННЯ БАКТЕРІАЛЬНИХ УРАЖЕНЬ ШКІРИ У СОБАК

Шкребень А.В., аспірант;

Голопура С.І., доктор ветеринарних наук, професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

За даними сучасних досліджень, дерматологічні захворювання становлять до 30% усіх звернень до ветеринарних клінік, залежно від регіону. Ураження шкіри часто ускладнюються вторинною інфекцією, зокрема стафілококовою, що посилює свербіж, запалення та больовий синдром.